



World Theatre Day 2013
Dario Fo's Message
Latvian

Jau senos laikos savu tolerances trūkumu pret Commedia dell'Arte aktieriem, vara atrisināja, izdzenot viņus no valsts.

Šodien, aktieri un teātra kompānijas ar grūtībām atrod skatuves, teātrus un skatītājus, un tas viss krīzes dēļ. Tādējādi pie varas esošie var mazāk satraukties par kontroli pār tiem māksliniekiem, kuri pauž savu viedokli ar ironijas un sarkasma palīdzību, jo aktieriem vairs nav nedz vietas, nedz publikas, kas tajos klausītos.

Pretēja situācija bija renesanses laika Itālijā, kur varenajiem nācās pielietot ievērojamas pūles, lai apklusinātu komediantus, jo tie baudīja plašas publikas atzinību. Lielā Commedia dell'Arte aktieru izčeļošana notika kontrreformācijas periodā, kad notika teātra vietu iznīcināšana, īpaši Romā, kur tos apsūdzēja svētās pilsētas aizskaršanā. Pāvests Innocents XII, 1697. gadā, pakļaujoties konservatīvās buržuāzijas un garīdznieku spiedienam, izdeva rīkojumu iznīcināt Tordinona teātri, kurš, pēc morālistu domām, tika izrādījis vislielāko nepiedienīgo ainu skaitu.

Kontrreformācijas laikā, kardināls Karlo Borromeo, kurš darbojās Itālijas ziemeļos, bija nolēmis veikt "Milānas bērnu" atpestīšanu, izveidojot skaidru robežu starp mākslu kā augstāko garīgās izglītības formu, un teātri, kā profānā un vieglprātības manifestāciju. Vēstulē, ko viņš adresēja saviem sabiedrotājiem, viņš raksta apmēram šādi: "Būdami noskaņojušies iznīdēt nezāles, mēs esam izdarījuši visu, kas mūsu spēkos, lai sadedzinātu tekstus, kuri satur nekrietnās runas, lai tās izdzēstu no cilvēku atmiņām, un tajā pat laikā, lai vajātu tos, kuri šādus tekstus pavairo un drukā. Tomēr ir acīmredzams, kamēr esam bijuši iemiguši, sātans ir strādājis ar pastiprinātu viltību. Cik gan daudz dziļākas pēdas atstāj tas, ko redz acis, salīdzinot ar grāmatās lasīto! Cik gan daudz graužošāks pusaudžu prātiem ir runātais vārds un žesti, nekā miris vārds, kas drukāts grāmatās. Šo iemeslu dēļ, ir nekavējoties jāatbrīvo mūsu pilsētas no teātra taisītājiem, tāpat, kā mēs atbrīvojamies no nevēlamām dvēselēm".

Tādēļ vienīgais risinājums krīzē ir cerība, ka milzu izraidīšana, kas tiek atkal plānota pret mums, un īpaši jaunajiem, kuri vēlas radīt teātra mākslu: ir jauna teātra cilvēku diaspora, kurai būtu priekšrocības mākslas prezentēšanā.

Šodien, krīzes apstākļos, kad atkal pret mums tiek plānota milzu izraidīšana, vienīgā cerība ir tādas jaunas aktieru diasporas radīšana, kurai pretestība kalpo kā atspēriena punkts, lai radītu mākslu.

DARIO FO
Milāna, 29 februāris 2013

Translation : Elita Klavina